

MORAVEČSKÝ OBČASNÍK

4/2011



Adventní čas

Ač se to zdá téměř nemožné a počasí nás o tom zatím příliš nepřesvědčuje, jsme opět uprostřed adventního času. Další rok je téměř za námi a s jeho koncem přichází čas, kdy se ohlížíme za tím, jaký byl ten letošní rok. Jak se nám vedlo – v osobním životě, po zdravotní stránce i v práci – co se podařilo a co nám zůstává jako úkol do příště.

V obci máme za sebou první rok práce nového zastupitelstva a s ním i rok dosti velkých změn. Po letech spolupráce jsme se odtrhli od Správy obecních lesů, s. r. o. se sídlem v Nové Cerekvi a rozhodli se spravovat naše obecní lesy jinak a doufáme, že přehledněji. Koncem roku se z obce odstěhoval pan František Jirků, který pro obec pracoval řadu let. Díky mu za všechno, co pro obec udělal. Rozhodli jsme se v rámci úspěšných opatření za něho nezaměstnávat nikoho na plný úvazek, ale spíše práci rozdělit mezi několik lidí tak, aby každý měl na starosti určitý úsek.

Máme za sebou také rok nového fungování vedení obce v čele se starostkou a dvěma místostarosty. Chtěla bych oběma – Martinovi Novákovi i Michalovi Pospíchalovi poděkovat za to, s jakým nasazením se práce chopili a kolik času jí věnují. Celkově letos bylo v obci uděláno opravdu hodně práce a děkuji tímto hasičům, myslivcům ale i dalším našim občanům za jejich čas, který věnují ve prospěch celku – organizaci dětského dne, mikulášské, karnevalu, plesům a dalším akcím, za kterými vždy stojí plno práce často stále stejných

jedinců. Celému zastupitelstvu pak patří dík za to, že jedná věcně, s rozvahou a bez prosazování osobních zájmů na úkor celku, což nám mohou některé obce jenom závidět.

Další změnou, kterou nám přinesl tento rok, je, že Obec Moraveč od září „spadla“ do plátcovství DPH (překročila milionový obrátový limit), což by se na první pohled mohlo zdát jako výhodné, ale není tomu tak, protože pro obce jsou zákony nastaveny tak, že odvádí, ale také si může uplatnit DPH pouze u některých činnostech, na které má živnost – například u správy vodovodů a kanalizací, při práci v lese, ale už ne – při opravách silnic, rybníků, oprav obecních nemovitostí a podobně.

Další změny se týkají právě práce v lese. Obec ukončila své členství v SOL Nová Cerkev, s. r. o. a zvolila si ve výběrovém řízení nového odborného hospodáře pana Jana Brothánka. Jeho plány na správu obecních lesů jsou v samostatném článku níže.

Vzhledem k tomu, že nemáme informace o vyznačených samovýrobách od dřívějšího správce budou všechny samovýroby ukončeny a předány ke konci roku 2011. Po novém roce budou platit pouze probírky zadané novým lesním hospodářem. Upozorňujeme zároveň na skutečnost, že v obecních lesích byly nainstalovány fotopasti, které zdokumentují případné nenechavce, kteří nemají samovýrobu řádně zadanou.

Je tu Advent, sice bez sněhu, ale už se slavností náladou. Vánoční kolečky útočící na nás z nákupních center i z médií nám navozují pocit dobra a probouzejí naše lepší já. A až přijde sníh, bude to ještě lepší – křehké vločky utkají krajkovou peřinu a zahalí všechno, co jsme nestihli na podzim uklidit. Pod bílým přikrovem je všechno nové, čisté a slavnostní. Neumíme zařídit, aby padal sníh na Vánoce, ale prostor v našem okolí ovlivnit můžeme. Můžeme se snažit, aby bylo kolem nás čisto – nejen co se týká odpadků, ale i aby bylo čisto na duši – abychom dovedli o věcech, které nás trápí otevřeně hovořit a uměli sobě i bližním odpustit. S bližními Vánoce mnohdy panuje napětí, jak všechno potřebné stihnout – napéct, uklidit, nazdobit, navařit.... Ale nemusíme tomu propadnout. Můžeme se dívat na padající sníh a vědět, že je dobré žít pokud možno slavnostně a čistě. Každý den. Aby se nestalo, že Vánoce uplynou a začnou se objevovat nánosy odpadků kolem nás a mezi námi a našimi blízkými začne vřít všelijaký prach

Jménem moravečského zastupitelstva přeje všem slavnostní a čisté Vánoce a klidný a požehnaný rok 2012 starostka Eva Zdražilová.





Naše obecní lesy

Rok 2012 je 1. rokem, kdy si správu v obecním lesním majetku bude provádět obec sama, svým jménem a na svůj účet. Dne 29. 9. 2011 zastupitelstvo obce Moraveč rozhodlo o ukončení smluvního svazku s předchozím lesnickým subjektem a po předchozím proběhlém výběrovém řízení jmenovalo mne na uvolněnou pozici odborného lesního hospodáře a správce obecního lesa. Od r. 2001 v katastru působím jako OLH na nestátních lesích, předtím jsem v oblasti pracoval od r. 1986 jako lesník JčSL a později Lesů Pelhřimov a.s. Od předání lesů obci, až dosud, veškerou činnost v OL zajišťovala firma Obecní správa lesů Nová Cerekev spol. s r. o., která měla obecní majetek v nájmu, vždy v 1. čtvrtletí následujícího roku obci podala vyúčtování za minulý rok a převedla případný zisk. Obecní zastupitelstvo v roce 2011 rozhodlo, že si obec bude hospodářit sama s pomocí vlastního les. hospodáře. Je to krok zdánlivě do neznáma, do oblasti s níž nikdo v obci nemá zkušenost, vyjma vlastníky soukromých lesů a jako vše nové vzbuzuje i tato změna určité obavy. Myslím si však, že dobrou spoluprací s funkcionáři obce i s vykonavateli lesotechnických prací tyto obavy společně rozptýlíme.

V čase převzetí obecních lesů do vlastní správy představuje lesní půda 72,65 ha. Pro příští rok počítáme s úmyslnou těžbou předmětní max. ve výši 250-300 m³ a to tak, aby nevznikaly žádné nové holiny, a dále se budou celoročně provádět výchovné těžby v mladých porostech, které jsou dosud mnohdy lesnický nedotčeny. Z celkové výměry lesů je jich zhruba 1/3. Dobrou očekávanou prodejní cenou dřevní suroviny, volbou vhodných lesotechnických opatření

dojde ke snížení objemu pěstebních prací a snižování nákladů a další úsporou finančních prostředků bude změnou účtovacích pravidel, kdy obec je plátcem DPH. Již letos byla také podána žádost, z titulu hospodaření v lesích, na pořízení strojů-investice do lesů na koupi a do-
tování čelního nakladače na traktor, štěpkovače a mulčovacího ramene za traktor. Krytí dotací bude max. 50 % a projekt bude realizován v r. 2012. Dále bych rád všem občanům oznámil, že je možné žádat o přidělení samovýrob paliva v obecních lesích, přednostně pro občany obce. Tato samovýroba bude přidělována mnou nebo pověřeným zastupitelem a to vždy po předchozí prohlídce pracoviště a sepsání Smlouvy o samovýrobě dřeva. Smlouvy budou termínovány na 1 měsíc a dřevo zpoplatněno symbolickou částkou 20-80 Kč/prm dle obtížnosti porostu. Samovýroby se přidělují samozřejmě pouze tam, kde je pro obec ekonomicky nevýhodné zpracovávat dř. hmotu komerčně, tedy není možnost počítat se ziskem. Dále je možno získat za výhodnou cenu i pilařskou kulatinu pro místní občany-stavebníky. Tyto žádosti budou řešeny individuálně na základě rozhodnutí zastupitelstva obce.

Pro práci v OL bych rád využil i místní pracovníky a to jak na živnostenský list, tak i příp. místní nezaměstnané přes Úřad práce. Je tu i příležitost, zejm. pro studenty, přivýdělků na dohodu o provedení práce. Vynaložené mzdové prostředky tak zůstanou v obci a jsou vytvářeny v místě pracovní příležitosti, což je myslím oboje také nezanedbatelné pozitivum. Prosím proto případné zájemce, aby mne co možná nejdříve kontaktovali.

Závěrem bych chtěl vyzvat všechny občany, aby se o obecní les zajímali. Jako o dědictví otců, odkaz budoucím generacím ale i jako hospodářského subjektu. Tím bychom měli omezit možnost příp. krádeží a nezákonného jednání, které se v okolí občas stává. Chtěl bych také vyjádřit naději, že společnou prací nově vytčené úkoly zvládneme a zastupitelstvem obce vytčený způsob hospodaření bude ku prospěchu lesa i obce.

Všem občanům bych rád popřál v nadcházejícím roce 2012 mnoho sil k překonání budoucích svízelných, štěstí, veselou mysl, pevné zdraví a také rodinnou pohodu a svornost s níž se dobře žije na světě.

Jan Brothánek,

OLH a správce obecních lesů obce Moraveč
tel.: 777 146 406, brothanek@centrum.cz

Znak Obce Moraveč

Jistě jste si povšimli nového záhlaví našeho Občasníku. Po několika letech jsme se shodli na podobě moravečského znaku, který vychází z tradice našich hrdých předků, kteří se s beraní zarputilostí přes všechny překážky přihlásili k odkazu Jana Husa a k protestantské víře po vyhlášení Tolerančního patentu roku 1781, povolali si svého faráře z Uher Jana Szlatnayje a dokázali během několika let vybudovat faru, kostel a evangelickou školu.

Červené pozadí znaku pak symbolizuje

barvu, kterou mělo ve znaku červenořečické panství, pod jehož správou Moraveč dlouhá léta spadala. Dva kopce ve spodní části znaku snad nemusíme ani vysvětlovat – co symbolizují na naší kopečkovité Vrchovině. Protože jsme se nemohli dlouho domluvit na konečné podobě znaku s heraldikem, který měl náš znak prosadit v parlamentu, rozhodlo se zastupitelstvo, že zatím další kroky podnikat nebudeme a znak budeme užívat neoficiálně – pro naši vnitřní potřebu. Jeho první užití bylo na novém hasičském prapore, který si nechali hasiči vyrobít k jejich 120. výročí, které letos oslavili.

akce v obci a okolí

Mikulášské odpoledne

bude **tuto sobotu 3. prosince 2011 v obecním hostinci**. Začátek bude patřit již tradičně ve **14.00 hod.** kočovné divadelní společnosti HRALOUS z Pelhřimova s novou pohádkou „**Čertovská zkouška**“. Následovat budou soutěže, zpívání a jistě přijde i Mikuláš se svým andělským a čertovským doprovodem.

Večer od 20.00 hod. bude taneční zábava, na kterou jste všichni srdečně zváni. K tanci i polechu zahraje skupina **Garden Party Band**.



Přehled sborových událostí

v Moravci v adventním a vánočním čase

27. 11. 1. adventní neděle

9.30 Bohoslužby s vysluhováním Večeře Páně. Po nich jste zváni k posezení u kávy a čaje (jakož i po všech dalších bohoslužbách).

4. 12. 2. adventní neděle

9.30 Bohoslužby, káže host Tomáš Vítek, farář z Horních Dubenek.

11. 12. 3. adventní neděle

9.30 Bohoslužby – rodinná vánoční slavnost s divadlem a nadílkou.

18. 12. 4. adventní neděle

9.30 Bohoslužby – po jejich skončení promítání z cest Evy Zdražilové

24. 12. Štědrý večer

22.00 Večerní bohoslužba s vánočním zpěvem i kázáním.

25. 12. Hod Boží vánoční

9.30 Bohoslužby s vysluhováním Večeře Páně

31. 12. Silvestr

18.00 Společné ohlédnutí a poděkování za uplynulý rok.

1. 1. První neděle v novém roce

9.30 Bohoslužby – novoroční. Již ve sborové místnosti.

Další bohoslužby se konají pravidelně každou neděli od 9.30.

Všichni jste zváni!

Více informací na webu:

<http://moravec.evangnet.cz/>

Varhany v našem kostele



Toleranční evangelický kostel v Moravci patří k nejstarším zachovaným stavbám svého druhu v naší republice. Postaven byl čtyři roky po vydání Tolerančního patentu a založení evangelického sboru v roce 1785. O sto let později byla ke kostelu přistavěna věž a instalovány varhany. Ty sestavil v roce 1881 Antonín Mozler z Kutné Hory. Pro nedostatek finančních prostředků byly zřejmě sestaveny již tehdy ze starších dílů (např. rejstříky). Přesto varhany 130 let velmi dobře sloužily, ale poslední desetiletí se stále více projevuje jejich stáří a opotřebenost. Vzhledem ke skutečnosti, že vlivem červotoče a dalších nepříznivých vlivů jsou možnosti nástroje využívány pouze okolo 30%, je velmi omezen rozsah hry a pestrost doprovodu zpěvu při shromážděních i při koncertech.

Nemáme žádné historické záznamy, že by byly v minulosti varhany restaurovány, spíše vše nasvědčuje tomu, že k žádné větší rekonstrukci v minulosti nedošlo. Varhany jsou unikátní originálním řešením traktur a hracího stolu a také uspořádáním měchové soustavy. Umístění měchů na půdě je sice důvtipné řešení, ale nesvědčí ladění varhan (velké střídání teplot), proto odborníci doporučují jejich přestěhování na kruchtu.

Ve všech dřevěných částech nástroje se projevuje aktivní červotoč, mnohé dřevěné píšťaly jsou poškozeny, chybí 14 manuálových kláves – stav nástroje je havarijní a vyžaduje důkladnou konzervaci a generální kvalifikovanou opravu. Dále by mělo dojít na doporučení odborníků k přestěhování měchů z půdy na kruchtu a k výměně elektrického ventilátoru k měchům za méně hlučný.

Bude provedena demontáž varhan, pak budou následovat opravy skříně (zpevnění spojů, opravy prasklin, ošetření proti hmyzu), opravy kovových a dřevěných a dřevěných píšťal (vyrovnání deformací a trhlin, ošetření proti hmyzu, revize jejich usazení, korekce intonace a ladění), oprava vzdušnic (vyčištění, vytmelení, případně vyrobení nových),

V letošním roce se podařilo napsat projekt a získat příslib finanční dotace na opravu varhan z MAS (místní akční skupina) Via Rustica se sídlem v Pacově, skrze niž je možno čerpat evropské peníze ze Státního intervenčního fondu v Brně. Oprava bude provedena v roce 2012 a bude stát 580.000 Kč. Dotace činí 85 %, takže finanční podíl evangelického sboru, který bude nutno uhradit je 87.000 Kč. Další peníze bude stát úvěr, kterým budeme muset profinancovat opravu (jako všechny dotace, tak i tato bude vyplacena až po skončení všech prací zpětně).

Vzhledem k tomu, že sboru zbývá ještě uhradit dluh ve výši 150.000 Kč, zapůjčených na zateplení fary, které proběhlo v roce 2010, **rozhodlo se staršovstvo sboru vyhlásit na opravu varhan účelovou sbírku.** Přispět na ni je možno na sběracích arších na faře i na obecním úřadě hotově, nebo na **číslo účtu farního sboru 247400890/0300 pod VS 4444.** Všem dárcům bude na požádání samozřejmě vystaveno potvrzení pro účely zúčtování daně z příjmu. Věříme, že se podaří nashromáždit dostatek potřebných finančních prostředků, aby naše varhany opět zněly po 130-ti letech ve své původní kráse nejen při pravidelných nedělních bohoslužbách ale i při pohřebních rozloučeních, či při radostnějších událostech, jako jsou křtiny, svatby nebo koncerty.

Interview s Bohem

„Pojď dál,“ řekl Bůh. „Tak ty bys se mnou chtěl udělat interview?“ „Jestli máš čas,“ řekl jsem. Bůh se usmál a odpověděl: „Můj čas je věčnost, a proto je ho dost na všechno. A na co se mě vlastně chceš zeptat?“ „Co tě na lidech nejvíc překvapuje?“ Bůh odpověděl: „To, že je nudí být dětmi, a tak pospíchají, aby dospěli, a když jsou dospělí, zase touží být dětmi. Překvapuje mě, že ztrácejí zdraví, aby vydělali peníze, a pak utrácení peníze za to, aby si dali do pořádku své zdraví. Překvapuje mě, že se natolik strachují o budoucnost, že zapominají na přítomnost, a tak vlastně nežijí ani pro přítomnost, ani pro budoucnost. Překvapuje mě, že žijí, jakoby nikdy neměli umřít, a že umírají, jakoby nikdy nežili.“

Bůh mě vzal za ruce a chvíli jsme mlčeli. Pak jsem se zeptal: „Co bys chtěl jako rodič naučit své děti?“ Bůh se usmál a odpověděl: „Chci, aby poznali, že nemohou nikoho donutit, aby je miloval. Mohou jen dovolit, aby je druzí milovali. Chci, aby poznali, že nejcennější není to, co v životě mají, ale koho mají. Chci, aby poznali, že není dobré porovnávat se s druhými. Každý bude souzen sám za sebe, ne proto, že je lepší nebo horší než jiní. Chci, aby poznali, že bohatý není ten, kdo má nejvíc, ale ten, kdo potřebuje nejméně. Chci, aby poznali, že trvá jen pár vteřin způsobit lidem, které milujeme, hluboká zranění, ale tvá mnoho let, než se taková zranění uzdraví. Chci, aby se naučili odpouštět, odpouštět skutkem. Chci, aby věděli, že jsou lidé, kteří je velmi milují, ale kteří nevědí, jak své city vyjádřit. Chci, aby věděli, že za peníze si mohou koupit všechno kromě štěstí. Chci, aby poznali, že opravdový přítel je ten, kdo o nich všechno ví, a přesto je má rád. Chci, aby poznali, že vždycky nestačí, aby jim odpustili druzí, ale že oni sami musejí odpouštět.“

Chvilí jsem seděl a těšil se z Bohu přítomnosti. Pak jsem Bohu poděkoval, že si na mne udělal čas. Poděkoval jsem mu za všechno, co pro mne a mou rodinu dělá. A Bůh odpověděl: „Kdykoli. Jsem tu čtyřicet hodin denně. Jen se zeptej a já ti odpovím.“

Lidé zapomenou, co jste řekli. Lidé zapomenou, co jste udělali, ale nikdy nezapomenou, jak se vedle vás cítili.

akce v obci a okolí

Stanovice – 3. 12. od 17.00 hod

rozsvícení vánočního stromku na návsi, zpívání koled.

Dobrá Voda – 22. 12. – kaplička Sv. Trojice

18.00 hod. – koncert Canto Bello

Dobrá Voda – 22. 12.

třída školy 20.00 hod. – koncert zpívané žalmy – Slávek Klecandr

Nová Cerekev – 26. 12.

Vánoční koncert Trumpet Tune
16.00 hod. v novocerekvickém kostele.

Dobrá Voda u Kámena – 26. 12.

19.30 – hraje kapela Propecz cable

Střítež u Božejova – 30. 12.

20.00 hod. – taneční zábava – hraje Malá Muzika.

Moraveč – 14. 1. 2012

Myslivecký ples s bohatou tombolou

Moraveč – 3. 3. 2012

odpoledne dětský karneval,
večer Hasičský bal

akce v obci a okolí

Povídání s promítáním

– bude na faře v neděli 18. 12. od cca 10.30.
O svých zážitcích z již druhé cesty na Ukrajinu, do českých vesniček Bohemka a Veselýnka a z návštěvy Raketového muzea v Pervomajsku (jediné veřejně přístupné zrušené nukleární základny na světě) vám popovídá Eva Zadražilová.

Jako malá ochutnávka je zde vyprávění babičky Kučerové o tom, jak žili naši krajané na Ukrajině po té co odešli po Bílé Hoře z naší země.

Ukrajina, 16.–24. 10. 2011 – Pervomajsk – babička Kučerová vypráví (Přepis z diktafonu)

Na Ukrajinu přišli moji prarodiče. Přišli s rodinami na podzim, ale sliby těch, kdo je pozvali, se nevyplnily. Bídne zimovali. Maminky brečely a tátové kleli. Slibovali hodně a nebylo tam nic! Tak šli pomaličku, pomaličku – až do Krymu.

A tady potom byl Němec, měl hodně polí, dával pole v arendu. Tak dědečky - to byli Zlatníky, Jančíky, Pujmony, Kratochvíly - přijeli a vzali tu půdu v arendu. To už bylo k osmnáctému roku a Němec asi tušil, co se chystá. A vodsud' odjel. Moje babička si ještě



vystoupení ze slavnosti v Bohemce – kluci zpívající české písničky



krávy navracející se večer samy z pastvy domů

pamatovala, jak odjeli z Čech, z jedné vesnice u Poděbrad. Říkala: tu naši vesničku bych poznala, kdybych tam jednou přijela, byly tam takové vysoké topoly! Odjela ve čtyřech letech a tohle mi říkala, když jí bylo dvaasedmdesát.

Jak byla druhá válka, přijel sem vojnou jeho vnuk toho Němce, spis už pravnuk. Tady je nedaleko vesnice Kapitanovka, tam byl dvouetážej dům, pěkný, sad k tomu, to byl jeho. On dal peníze, ať to opraví. Ten dům je tam dodnes, říkají.

Jak k nám Češi přijížděli, to jsme měli vždycky velkou radost. Měli jsme takovej pěkný zpěv. Až v gazetě to psali a v televizoru ukazovali ten náš zpěv.

Já jsem se v Bohemce narodila. Moji dědečci tam přišli v roce 1905. Byla tam jedna studně, kde se napájely krávy. A to se tam začaly strojit chaloupky, jedna jako druhá. Chatky jak říkáme. Cihly se sušily z bláta, z toho se stavělo, pak bílilo, dole černým natřený a pecínka červená. Všichni to měli stejný. Psal o tom v Českých listech kazatel, který se přijel do Bohemky někdy kolem roku 1911 podívat. Že jsou to chaloupky jako v pohádce.

Za pár let měl dědeček krásný sádek, už rodil, i vinohrad. A Ukrajinci tadyhle co bydleli dokola, oni neměli nic. Že to víno neroste! No to je potřeba kolem toho chodit a ne se nesarat! A naši pracovali a dařilo se jim čím dál líp.

Pamatuju se, jak nás rozkulačili. To bylo v roce 1929. To mně bylo asi šest. Stojím vedle dědečka, oni nakládají všecko na auto, všecko. Peřiny, všechno na hromadu, všechno. A pak si to rozebírají. Nikdo se k těm komunistům nechtěl přidat, jen ti, co pili a nechtěli nic dělat. Z chalupy nás vyhnali, nikdo nás nesměl přijmout. To dělal Stalin. Od devěťadvacátého roku to bylo strašné. Kdo se protivil, toho zavřeli do tůrmy (vězení). A tam kolikrát je nechali umřít hladu.

Kučerovi (rodina manželů) žili nedaleko. Taky je



babička Kučerová

rozkulačili. Vyhnali je. Tatínek mýho muže a jeho bratři se pak dali dohromady a postavili mlejn. I ten jim sebrali. Svlíkli je, můj manžel Vláďa měl čtyři roky a jeho bratři byli trochu starší, Bětuška měla dva roky. Vyhnali je v únoru ven. A nesměl je nikdo přijmout. Ale jedna židovka se jich ujala a n echala je v chlívků. Pak je vzala i domů a říkala, ať se děje co chce, že je umřít nenechá. Byla strašná bída. Lidi zkusili hodně. Odešli dokonce na Sibiř, že prý se tam žijí líp. Ale v devěťatřicátém se vrátili do Bohemky.

Můj tatínek přišel z vojny a vzal si moji maminku. Moje maminka byla rozená Zlatníková. A měli už nachystáno všechno na nový domek. Všechno jim rozebrali. Už měli nadělané cihly, dveře, vockna, klanky, zámky, dřevo. Všecko jim sebrali. V třiatřicátém roku už zabírali zbytečky po chalupách. Pšeničku, mouku, co kde našli. Lidi z vesnice to dělali, taková bídnota.

Jednou přijel tatínek z pole na dvůr, hrozně kašlal. Já jsem tam někde běhala a viděla jsem, jak mu z pusy teče krev. A pak, jak ho maminka a tetky ošetřují, dávaly mu led do huby, asi aby se zastavilo krvácení. V třiatřicátém zemřel.

Jeho bratr Frantík byl ťurmě. Jednou ho ťurou přivezli sem domů, pohodili u trati. Byl hrozně zbídačelý, jedna kostečka, ani nemohl stát, ani sedět. Ženské se ho ujaly a pomaličku se zotavoval. To bylo právě když tatínek zemřel. Maminka mně něco dala, ať mu zanesu pojest. A strejček mně říká: nic se netrapte, že už nemáte tatínka, já se popravím (zotavím) a pomůžu vám v chazajstvě (hospodářství). Ještě měl naději, zavezli ho i do nemocnice, ale stejně umřel. To jsme pochovali dědečka, za dva měsíce tatínka a za další dva strejčka Frantíka. A zůstaly jsme jen ženské a děti.

V sedmatřicátém to bylo nejhorší. Zabrali všecko, zůstala jen sláma. Ani na zasetí nic nenechali. I koně umírali. Tak vzali předsedu, že je vrah národa a už ho nikdy nikdo neviděl. A hlad byl, to byla hrůza. Pan vikář Šedý tehdy vzal spoustu dětí do Čech a zachránil je před hladomorem. To znáte tuhle věc, hodně jich bylo i z Bohemky. Někteří se pak vrátili a to neměli dělat. Zavřeli je do tůrmy.

Lidi si teď naříkají, že je zle. Oni neví, co je zle. Mají všeho a chtějí ještě víc.